

deinde contra degradandum sententiam fert in hæc verba, si sit Sacerdos, aut Diaconus, aut Subdiaconus, vel Clericus, et prius hujusmodi sententia lata non sit.

IN nómine Pa **✠**tris, et Fi **✠**lii, et Spíritus **✠**santi. Amen. Quia nos **N.** Dei et Apostólicæ Sedis grátia Episcopus **N.** per viam accusatiónis, vel, denuntiatiónis, aut, inquisitiónis cognoscéntes de crimine **N.** contra **N.** Presbyterum, vel, Diáconum, vel, Subdiáconum, seu, Cléricum propter ipsius confessiõem, vel legítimas probatiónes, evidénter invénimus eum ipsum crimen commisisse, quod cum non solum grande, sed étiam damnábile, et damnósum sit, et ádeo enórme, quod exinde non tantum divína majéstas offénsa, sed et univérsa civitas commóta est, et ob hoc indignus officio, et beneficio ecclesiástico sit rédditus, idcirco nos auctoritáte Dei omnipoténtis, Patris, et Filii, et Spíritus sancti, et nostra, ipsum omni hujusmodi officio, et beneficio ecclesiástico sententiáliter perpétuo privámus in his scriptis, ipsúmque ab illis verbo depónimus, et pronuntiámus réaliter et actualiter secúndum tradi-tiónem Cánonum deponéndum, et degradándum.

Qua sententia sic, ut præfertur, lata, Pontifex degradator aufert ab illo singula ornamenta sibi juxta Ordinem suum tradita, inchoando ab ultimo ornamento, et descendendo gradatim, continuans usque ad primum, quod in prima Tonsura sibi datum fuit, hoc Ordine :

DEGRADATIO AB ORDINE PONTIFICALI.

Si degradandus sit Archiepiscopus, Pontifex degradator aufert ab eo pallium, sic dicendo :

PRÆROGATIVA pontificális dignitátis, quæ in pállio designátur, te exúimus, quia male usus es ea.

Deinde, vel si degradandus sit Episcopus tantum, Pontifex degradator amovet ei mitram, dicendo :

MITRA, pontificális dignitátis videlicet ornátu, quia eam male præsidéndo fœdásti, tuum caput denu-dámus.

Deinde unus ex ministris tradit degradando librum Evangeliorum, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens :

REDDE Evangelium; quia prædicándi officio, quo spre-ta Dei grátia te indignum fecísti, te juste privámus.

Deinde Pontifex degradator amovet anulum de digito degradandi, sic dicens :

ANNULUM, fidei scilicet signáculum, tibi digne subtrá-himus, quia ipsam sponsam Dei Ecclesiám témere violásti.

Tum unus ex ministris tradit degradando in manus baculum Pastoralem, quem mox Pontifex degradator tollit de manibus degradandi, dicens :

AUFERIMUS a te báculum Pastorálem, ut inde corre-ctióis officium, quod turbásti, non váleas exer-cére.

Deinde extractis sibi per ministros chirothecis, Pon-tifex degradator abradit degradando pollices et manus leviter cum cultello, aut vitro dicens :

Sic spirituális benedictióis, et delibutióis mysticæ Sgrátia, quantum in nobis est, te privámus, ut san-ctificándi et benedicéndi perdas officium, et efféctum.

Post hæc Pontifex cum eodem cultello aut vitro abradit leviter caput degradandi, dicens :

CONSECRATIONEM, et benedictiõem, atque unctiõem **U**tibi tráditam radéndo delémus, et te ab órdine pon-tificáli, quo inhábilis es rédditus, abdicámus.

Tum degradando per ministros extrahuntur sandalia.

DEGRADATIO AB ORDINE PRESBYTERATUS.

Ministri tradunt in manus degradandi Calicem cum vino, et aqua, ac Patena, et Hostia, quem Pontifex degradator aufert de manibus degradandi, dicens :

AMOVEMUS a te, quin potius amotam esse ostendimus, potestatem offerendi Deo sacrificium, Missamque celebrandi tam pro vivis, quam pro defunctis.

Deinde Pontifex degradator abradit leviter cum cultello vel vitro, pollices et indices utriusque manus degradandi, dicens :

POTESTATEM sacrificandi, consecrandi, et benedicendi, quam in unctione manuum et pollicum recepisti, tibi tollimus hac rasura.

Quo die, Pontifex degradator accipit casulam sive planetam per posteriorem partem caputii, et degradandum exuit, dicens :

VESTE sacerdotali charitatem signante te merito exoliamus, quia ipsam, et omnem innocentiam exuisti.

Tum Pontifex degradator aufert a degradando stolam, dicens :

SIGNUM Domini per hanc stolam turpiter abieci, ideoque ipsam a te amovemus, quem inhabilem reddimus ad omne sacerdotale officium exercendum.

DEGRADATIO AB ORDINE DIACONATUS.

Ministri tradunt degradando in manus librum Evangeliorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus ejus, dicens :

AMOVEMUS a te potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, quia id non competit, nisi dignis.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum dalmatica, dicens :

LEVITICO ordine te privamus, quia tuum in eo ministerium non implevisti.

Deinde Pontifex degradator amovet degradando stolam de humeris, projiciens eam post tergum, dicens :
STOLAM candidam, quam accéperas immaculatam in conspectu Domini perferendam, quia non sic cognito mysterio, exemplum conversationis tuæ fidelibus præbuisti, ut plebs dicata Christi nomine posset exinde imitationem acquirere, juste a te amovemus, omne Diaconatus officium tibi prohibentes.

DEGRADATIO AB ORDINE SUBDIACONATUS.

Ministri tradunt in manus degradandi librum Epistolarum, quem Pontifex degradator de manibus illius accipit, dicens :

AUFERIMUS tibi potestatem legendi Epistolam in Ecclesia Dei, quia hoc ministerio indignus es redditus.

Tum Pontifex degradator exuit degradandum tunica, dicens :

TUNICA subdiaconali te exuimus, cujus cor et corpus, timor Domini castus et sanctus in æternum permanens, non constringit.

Deinde Pontifex degradator accipit a degradando manipulum, dicens :

DEPONE manipulum; quia per fructus bonorum operum, quos designat, non expugnasti spirituales insidias inimici.

Tum Pontifex tangens amictum degradandi, dicit :
QUIA vocem tuam non castigasti, ideo amictum a te auferimus.

Post hæc unus ex ministris tradit in manus degradandi urceolos cum vino, et aqua, ac bacile cum manutergio, ac Calicem vacuum cum patena. Tum Archidiaconus tollit de manu degradandi urceolos cum vino, et aqua, ac bacile cum buccali, et manutergio. Pontifex vero calicem vacuum, et patenam tollit, dicens :

POTESTATEM introeundi sacrarium, tangendi pallas, vasa, et alia indumenta sacra, omnique Subdiaconatus ministerium exercendi, a te amovemus.

Deinde ministri exuunt degradandum cingulum, albam, et amictum.

DEGRADATIO AB ORDINE ACOLYTHATUS.

Unus ex ministris tradit in manus degradandi urceolum vacuum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens :

IMMUNDE, vinum et aquam ad Eucharistiam de cetero non ministres.

Tum unus ministrorum tradit in manus degradandi candelabrum cum cereo extincto, quod Pontifex degradator accipit de manibus illius, dicens :

DIMITTE perferendi visibile lumen officium, quia præbere spirituale moribus neglexisti, atque universum Acolythatus officium hic depone.

DEGRADATIO AB ORDINE EXORCISTATUS.

Unus ex ministris tradit degradando in manus librum Exorcismorum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens :

PRIVAMUS te potestate imponendi manum super energumenos, et demones de obsessis corporibus expellendi, omni tibi Exorcistatus officio interdicto.

DEGRADATIO AB ORDINE LECTORATUS.

Unus ministrorum tradit degradando in manus librum Lectionum, quem Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens :

IN Ecclesia Dei non legas ulterius, aut cantes; nec panes aut fructus novos ullatenus benedicas, quia tuum officium non implevisti fideliter et devote.

DEGRADATIO AB ORDINE OSTIARIATUS.

Unus ex ministris tradit degradando in manus claves Ecclesie, quas Pontifex degradator tollit de manibus illius, dicens :

QUIA in clavibus errasti, claves dimitte; et quia ostia cordis tui male demonibus obserasti, amovemus a te officium Ostiarii; ut non percutias cymbalum; non aperias Ecclesiam, non sacrarium, non librum amplius predicanti.

DEGRADATIO A PRIMA TONSURA.

Pontifex degradator extrahit degradando superpelleum, dicens :

AUCTORITATE Dei omnipotentis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti, ac nostra, tibi auferimus habitum clericalem, et nudamus te religionis ornatu, ac depouimus,

degradamus, spoliamus, et exuimus te omni Ordine, beneficio, et privilegio clericali; et velut clericalis professionis indignum, redigimus te in servitutem, et ignominiam habitus sæcularis, ac status.

Tum Pontifex degradator cum forcipibus tondere incipit, et per barbitonsorem ibidem præsentem totaliter tonderi facit caput degradandi, dicens :

TE velut ingrátum filium a sorte Dómini, ad quam vocátus fuéras, abjicimus, et corónam tui cápitis, regále quidem signum Sacerdotii, de tuo cápite amovémus, propter tui regiminis pravitatem.

Tum ministri Pontificis exuunt degradatum veste, et habitu clericali, et ipsum induunt habitum sæcularem. Quo facto, si fuerit talis casus, quo degradatus tradi debeat Curie sæculari, Pontifex degradator degradatum amplius non tangit, sed in hunc modum contra ipsum pronuntiat, dicens :

PRONUNTIAMUS, ut hunc exútum omni Ordine ac privilegio clericali, Curia sæcularis in suum forum recipiat degradatum.

Tum Pontifex degradator efficaciter, et ex corde, et omni instantia, pro miserrimo illo derelicto intercedit apud judicem sæcularem, ut citra mortis periculum, vel mutilationis, contra degradatum sententiam moderetur, dicens :

DOMINE judex, rogámus vos cum omni afféctu, quo póssumus, ut amore Dei, pietátis et misericórdiæ intuitu, et nostrórum intervéntu precáminum, miserrimo huic nullum mortis vel mutilationis periculum inferátis.

• Quo facto, ministri Curie sæcularis degradatum sub sua custodia recipiant, et discedunt.

ORDO EXCOMMUNICANDI,

ET ABSOLVENDI.

NOTANDUM quod triplex est excommunicatio, videlicet, minor, major, et anathema. Minor excommunicatio contrahitur per solam participationem cum excommunicato, et a tali potest simplex Sacerdos absolvere absque juratoria cautione; taliter autem excommunicatus confiteatur proprio Sacerdoti, dicens :

CONFITEOR Deo, et tibi **N.** quod sum excommunicátus, quia participávi tali excommunicáto in oratione, vel locutione, vel bibéndo, vel comedéndo cum eo.

Sacerdos vero absolvens eum, dicit hujusmodi verba :

AUCTORITATE Dei omnipoténtis, et mihi concessa, absolvo te a vínculo hujus excommunicationis, quam confessus es, et a quálibet alia simili (si qua tenéris); in quantum possum et débeo; ac restituo te ecclesiásticis Sacraméntis. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. **ñ.** Amen.

Major vero excommunicatio, quam Pontifex per sententiam scriptam legendo promulgat, hoc modo profertur :

CUM ego **N.** talem primo, secúndo, tértio, et quarto, ad malitiam convincendam, legítimè monúerim, ut tale quid faciat, vel non faciat, ipse vero mandátum hujusmodi contempserit adimplére; quia nihil viderétur obediéntia prodésse humilibus, si contéptus contumácibus non obéset: ideírcó auctoritaté Dei omnipoténtis Patris, et Filii, et Spiritus sancti, et beatórum Apostólorum Petri et Pauli, et ómnium Sanctórum, exigénte ipsíus contumácia, ipsum excommúnico in his scriptis,

et tándiũ ipsum vitándum denúntio, donec adimpléverit, quod mandátur; ut spíritus ejus in die judicii salvus fiat.

Circa absolutionem vero ab hac majori excommunicatione, sive a Canone, si ab homine prolata, tria sunt specialiter attendenda. Primum est, ut excommunicatus juret ante omnia parere mandatis Ecclesiæ, et ipsius absolventis, super eo propter quod excommunicationis vinculo est ligatus; et si propter manifestam offensam excommunicatus sit, quod ante omnia satisfaciat competenter.

Secundum est, ut reconcilietur, quod fieri debet hoc modo. Excommunicatus namque (ubi sic fieri solitum est) exutus usque ad camisiam ante fores Ecclesiæ, coram Pontifice ipsum absolvere volente, qui indutus amictum, stolam, pluviale violaceum, et mitram simplicem, sedet super faldistorium ante principalem portam Ecclesiæ sibi paratum, genuflexus detecto capite humiliter absolutionem petit. Pontifex vero primum accipit ab eo juramentum de parendo mandatis Ecclesiæ; deinde accepta in dextera manu virga, dicit Psalmum :

PSALMUS 50.

Miserere mei Deus, * secundum magnam.

Totus dicitur ut supra 41. cum Glória Patri, et Sicut erat.

PSALMUS 66.

Deus misereatur nostri, et benedicat nobis : * illúminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

Ut cognoscámus in terra viam tuam : * in ómnibus géntibus salutáre tuum.

Confiteántur tibi pópuli Deus : * confiteántur tibi pópuli omnes.

Læténtur et exúlent Gentes : * quóniam júdicas pópulos in æquitáte, et Gentes in terra dirigis.

Confiteántur tibi pópuli Deus, confiteántur tibi pópuli omnes : * terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus : * et métuant eum omnes fines terræ.

Glória Patri, et Sicut erat.

Et in quolibet Versu Pontifex cum virga leviter inter spatulas verberat absolvendum. Finitis Psalmis, deposita mitra, surgit Pontifex, et dicit :

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, reliqua secreto, deinde dicit :

Ÿ. Et ne nos indúcas in tentatiónem.

ŕ. Sed libera nos a malo.

Ÿ. Salvum fac servum tuum, vel ancillam tuam, Dómine.

ŕ. Deus meus, sperántem in te.

- V. Nihil proficiat inimicus in eo, *vel*, in ea.
 R. Et filius iniquitatis non nocébit ei.
 V. Esto ei, Dómine, turris fortitúdinis.
 R. A fácie inimici.
 V. Dómine, exáudi oratióem meam.
 R. Et clamor meus ad te véniat.
 V. Dóminus vobíscum.
 R. Et cum spírítu tuo.

OREMUS.

DEUS, cui próprium est miseréri semper, et párcere, súscipe deprecatióem nostram, et hunc fámulum tuum, *vel* fámulam tuam, quem, *vel* quam, excommunicatiónis caténa constringit, miserátio tuæ pietátis cleménter absólvat. Per Christum Dóminum nostrum.
 R. Amen.

OREMUS.

PRESTA, quæsumus Dómine, huic fámulo tuo, *vel* huic fámulæ tuæ, dignum pœnitentiæ fructum, ut Ecclesiæ tuæ sanctæ, a cuius integritáte deviáverat peccándo, admissórum véniam consequéndo, reddátur innóxius, *vel* innóxia. Per Christum Dóminum nostrum. R. Amen.

Deinde sedet Pontifex, et, accepta mitra, dicit :

AUCTORITATE Dei omnipoténtis, et beatórum Apostolórum Petri et Pauli, atque Ecclesiæ suæ sanctæ, et ea qua fungor, absólvo te a vínculo talis excommunicatiónis, qua ex tali causa ligátus, *vel* ligáta eras. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spírítus ✠ sancti. R. Amen.

Deinde surgit Pontifex cum mitra, et apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam, dicens :

REDUCO te in grémium sanctæ matris Ecclesiæ, et ad consórtium et communióem totius Christianitátis,

a quibus fúeras per excommunicatiónis sentétiám eliminátus (*vel* elimináta ; et restituo te participatióni ecclesiasticórum Sacramentórum. In nómine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spírítus ✠ sancti. R. Amen.

Tertium est, quod absoluto fieri debent justa et rationabilia præcepta. Circa quod considerandum est ; utrum ipse fuerit ligatus a Canone, vel ab homine. Si a Canone, satisfacto ei, quem læsit, injungendum est sibi, ne ulterius contra illum Canonem faciat. Quandoque tamen cogendus est de jure sufficienter super hoc cavere. Si vero excommunicatus auctoritate Apostolica habeat temporale impedimentum, quo minus ad Sedem Apostolicam accedere possit, et propterea ab Ordinario absolvatur ; tunc injungendum est absoluto, ut statim, impedimento cessante, debeat se Summo Pontifici præsentare, vel ejus Legato, mandatum illius super hoc impleturus ; quod tamen in pueris, et mulieribus, et similibus non servatur, qui sicut perpetuum habent impedimentum, perpetuo excusantur. Si vero aliquis ligatus est ab homine, et tunc aut offensa ejus est manifesta, tunc satisfacere debet, priusquam absolvatur ; aut est dubia, et tunc, si post absolutionem apparuerit, ipsum injuste fuisse ligatum, nihil omnino præcipiendum est ei. Si vero apparuerit, ipsum juste fuisse ligatum, præcipiendum est ei, quod satisfaciat competenter.

Quando vero anathema, id est, solemnis excommunicatio pro gravioribus culpis fieri debet, Pontifex paratus amictu, stola, pluviali violaceo, et mitra simplici, assistentibus sibi duodecim Presbyteris superpelliceis indutis, et tam ipso, quam Presbyteris candelas ardentis in manibus tenentibus, sedet super faldistorium ante altare majus, aut alio loco publico, ubi magis sibi placebit, et ibi pronuntiat, et profert anathema, hoc modo :

QUIA N. diabolo suadente, christiánam promissionem, quam in Baptismo profésstus est, per apostásiam postpónens, Ecclesiám Dei devastáre, ecclesiástica bona

diripere, ac páuperes Christi violénte opprimere non verétur; ideirco solíciti, ne per negligétiám pastorálem péreat, pro quo in treméndo júdicio, ante Príncipem Pastórum Dóminum nostrum Jesum Christum ratióne reddere compellámur, juxta quod Dóminus ipse terribiliter comminátur dicens: Si non annuntiáveris iniquo iniquitátem suam, ságuinem ejus de manu tua requíram, monúimus eum canónice, primo, secúndo, tértio, et étiam quarto, ad ejus malítiam convincéndam, ipsum ad emendatióne, satisfactióne, et pœniténtiam invitánte, et patérno afféctu corripiénte. Ipse vero, proh dolor! mónita salutária spernens, Ecclésiæ Dei quam læsit, supérbie spírítu inflátus, satisfácere dedignátur. Sane præcéptis Dómicis atque Apostólicis informámur, quid de hujúsmodi prævaricatoribus ágere nos opórteat. Ait enim Dóminus: Si manus tua vel pes tuus scandalizat te, abscínde eum, et prójice abs te. Et Apóstolus inquit: Auférte malum ex vobis. Et iterum: Si is qui frater nominátur, est fornicátor, aut avárus, aut idólis sérvieus, aut malédicus, aut ebriósus, aut rapax, cum ejúsmodi nec cibum súmeré. Et Joánes præ céteris diléctus Christi discipulus, talem nefárium hóminem salutáre próhibet, dicens: Nolite recipere eum in domum, nec AVE ei dixéritis. Qui enim dicit illi AVE, commúnicat opéribus ejus malignis. Dómicia itaque atque Apostólica præcépta adimplénte, membrum pútridum et insanábile, quod medicinam non récipit, ferro excommunicatióne ab Ecclésiæ córpore abscindámus, ne tam pestífero morbo réliqua córpore membra, véluti venéno inficiántur. Igitur quia mónita nostra, crebrásque exhortatióne contémpsit, quia tértio secúndum Dómicum præcéptum vocátus, ad emendatióne, et pœniténtiam venire despéxit, quia culpam suam nec cogitávit, nec conféssus est, nec missa legatióne excusatióne aliquam præténdit, nec véniam postulávit, sed diabolo cor ejus induránte, in incépta

malitia perseverat, juxta quod Apóstolus dicit: Secundum duritiam suam, et cor impœnitens thesaurizat sibi iram in die iræ: idcirco eum cum univérsis complicibus, fautoribusque suis, júdicio Dei omnipoténtis Patris, et Filii, et Spírítus sancti, et beáti Petri principis Apostólorum, et ómnium Sanctórum, necnon et mediocritátis nostræ auctoritáte, et potestáte ligánde et solvénde in cœlo et in terra nobis divinitus colláta, a pretiósí Córporis et Sanguinis Dómini perceptióne, et a societáte ómnium Christianórum separámus, et a liminibus sanctæ matris Ecclésiæ in cœlo et in terra exclúdimus, et excommunicátum et anathematizátum esse decérnimus; et damnátum cum diabolo, et ángelis ejus, et ómnibus réprobis in ignem ætérnum júdicámus; donec a diaboli láqueis resipiscat, et ad emendatióne, et pœniténtiam rédeat, et Ecclésiæ Dei, quam læsit, satisfáciat, tradénte eum sátanæ in intéritum carnis, ut spírítus ejus salvus fiat in die júdicii.

Et omnes respondent :
Fiat. Fiat. Fiat.

Quo facto, tam Pontifex, quam Sacerdotes debent projicere in terram candelas ardentes, quas in manibus tenebant. Deinde Epistola Presbyteris per Parochias, et etiam vicinis Episcopis mittatur, continens nomen excommunicati, et excommunicationis causam; ne quis per ignorantiam ulterius illi communicet, et ut excommunicationis occasio omnibus auferatur.

Si vero anathematizatus, poenitentia ductus, veniam postulare voluerit, et emendationem promittere, Pontifex qui eum excommunicavit, paratus ut supra, ante januas Ecclesiae venit, sedens ibidem in faldistorio sibi parato, et duodecim Presbyteri superpelliceis induti eum hinc inde circumstare debent. Adsint etiam illi, quibus injuria vel damnum est illatum, et ibidem secundum leges divinas omne damnum commissum emendetur. Tum anathematizatus genuflectit coram Pontifice, quem interrogat Pontifex, si poenitentiam, prout Canones praecipunt, pro perpetratis sceleribus suscipere velit? Ille tunc genuflexus veniam postulat, culpam confitetur, poenitentiam implorat, et de futuris cautelam spondet. Tunc Pontifex sedens cum mitra, dicit cum ministris septem Psalmos poenitentiales, (quos require supra 8.) Pontifex quandoque illum leviter inter scapulas verberante: finitis Psalmis, Pontifex, deposita mitra, surgit, et dicit: *Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.*

Pater noster, reliqua secreto, deinde dicit:

- Y. Et ne nos inducas in tentationem.
- R. Sed libera nos a malo.
- Y. Salvum fac servum tuum, vel ancillam tuam, Dómine.
- R. Deus meus, sperantem in te.
- Y. Nihil proficiat inimicus in eo, vel in ea.
- R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
- Y. Esto ei, Dómine, turris fortitudinis.
- R. A facie inimici.

- Y. Dómine, exaudi orationem meam.
- R. Et clamor meus ad te veniat.
- Y. Dóminus vobiscum.
- R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

DEUS, cui proprium est misereri semper, et parcere, suscipe deprecationem nostram, et hunc famulum tuum, vel famulam tuam, quem, vel quam excommunicationis catena constringit, miseratio tuae pietatis clementer absolvat. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

OREMUS.

PRESTA, quæsumus Dómine, huic famulo tuo, vel famulae tuae, dignum poenitentiae fructum, ut Ecclesiae tuae sanctae, a cujus integritate deviaverat peccando, admissorum veniam consequendo reddatur innocuus vel innocua. Per Christum Dóminum nostrum. *R. Amen.*

Deinde sedet Pontifex, et, accepta mitra, dicit:

AUCTORITATE Dei omnipotentis, et beatorum Apostolorum Petri et Pauli, atque Ecclesiae suae sanctae, et ea qua fungor, absolvo te a vinculo talis excommunicationis, qua ex tali causa ligatus vel ligata eras. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. *R. Amen.*

Tum surgit cum mitra Pontifex, et apprehendens absolutum per dexteram manum, introducit eum in Ecclesiam usque ante gradus majoris altaris, interim dicens:

REDUCO te in gremium sanctae matris Ecclesiae, et ad consortium et communionem totius Christianitatis, a quibus fueras per excommunicationis sententiam eliminatus vel eliminata; et restituo te participatiōni ecclesiasticorum Sacramentorum. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ sancti. *R. Amen.*

Quo dicto, et cum ante gradus majoris altaris pervenerint, ille ibidem in inferiori gradu altaris genuflectit. Pontifex vero ascendit ad altare, ubi stans versus ad introductum, deposita mitra, absolute dicit :

OREMUS.

MAJESTATEM tuam, quæsumus Dómine sancte, Pater omnipotens, ætérne Deus, qui non mortem peccatorum, sed pœniténtiam semper inquiris, réspice flentem fámulum tuum, atténde prostrátum, ejúsque plantum in gáudium tua miseratióne convérte; scinde delictórum saccum, et indue eum lætítia salutári; ut post longam peregrinatiónis famem, de sanetis Altáribus satiétur, ingressúsque cubículum Regis in ipsius aula benedicat nomen glóriæ tuæ semper. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ.* Amen.

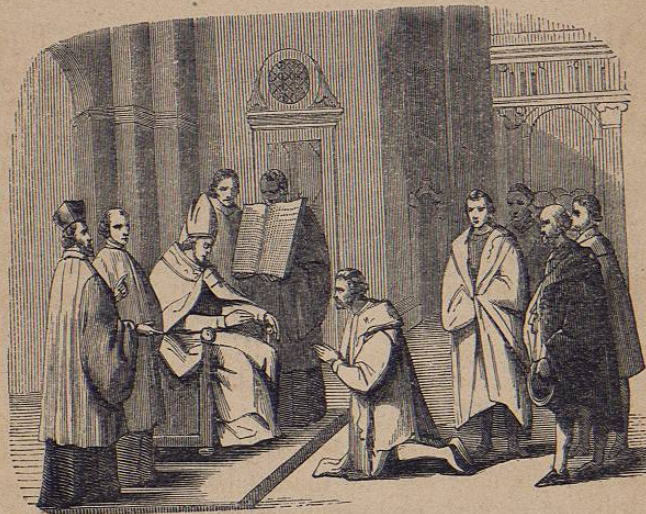
OREMUS.

DEUS miséricors, Deus clemens, qui secúndum multitudinem miseratiónum tuárum peccáta pœniténtium deles, et præteritórum críminum culpas vénia tuæ miseratiónis evácuas, réspice propítius super hunc fámulum tuum, et remissiónem sibi ómnium peccatórum suórum tota cordis devotióne poscéntem, deprecátus exáudi; rénova in eo, piíssime Pater, quicquid terréna fragilitáte corrúptum, seu diabólica fraude violátum est, et unitáti córporis Ecclesiæ membrum perfécta remissióne restitue. Miserére, Dómine, gemítuum, miserére lacrymárum ejus, et non habéntem fidúciám, nisi in misericórdia tua, ad tuæ Sacraméntum reconciliatiónis admítte. Per Christum Dóminum nostrum. *ñ.* Amen.

Deinde Pontifex producit signum crucis super introductum, qui surgit, et discedit.

ORDO AD RECONCILIANDUM

APOSTATAM, SCHISMATICUM VEL HERETICUM.

PONTIFEX apostatam, schismaticum, vel hæreticum reconciliare volens, paratus amictu, stola, pluviali albo, et mitra simplici, sedet super faldistorium ante fores Ecclesiæ sibi paratum, coram quo genuflectit reconciliandus, quem interrogat Pontifex de fide, dicens :

CREDIS duódecim Artículos Fidei?
Ille respondet :
Credo.

Pontifex interrogat :
Credis in Deum Patrem omnipoténtem, creatórem cœli, et terræ?